

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0154

Profesija

Mežsaimniecības inženieris

Kvalifikācijas līmenis

5

Nodarbinātības apraksts

Mežsaimniecības inženieris vada mežsaimniecības uzņēmumu vai uzņēmuma struktūrvienību. Strādā mežsaimniecības valsts iestādēs, citās organizācijās un uzņēmumos vai saimniecībās kā vadītājs, mežsaimniecības konsultants, padomnieks. Plāno mežsaimniecības uzņēmumu darbu. Kārto finanšu un grāmatvedības jautājumus. Izstrādā biznesa plānus un tāmes. Plāno tehnoloģisko procesu un darbības. Organizē medību saimniecību. Nodrošina ražošanas apstākļus atbilstošus darba aizsardzības prasībām. Izprot uzņēmējdarbības, ekonomikas, grāmatvedības un likumdošanas pamatus, veic ekonomiskās analīzes. Nodrošina atbildības piemērošanu par meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošu normatīvo aktu pārkāpšanu. Iegūst un analizē informāciju. Veic zinātniskās pētniecības darbu mežsaimniecības nozarē.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Plānot, organizēt un kontrolēt meža atjaunošanu un meža ieadzēšanu.	1.1. Izvēlēties meža atjaunošanas un meža ieadzēšanas veidus un metodes. 1.2. Izvēlēties augsnes sagatavošanas veidus un tehniku 1.3. Plānot sēklu un stādāmā materiāla patēriņu. 1.4. Kontrolēt meža atjaunošanas darbus. 1.5. Veikt atjaunoto platību inventarizāciju.
2. Plānot, organizēt un kontrolēt meža sēklkopības un kokaudzētavas darbus.	2.1 Plānot un projektēt jaunu meža kokaudzētavu ierīkošanu 2.2 Atestēt meža reproduktīvā materiāla ieguves avotus un sertificēt meža reproduktīvo materiālu. 2.3 Organizēt un kontrolēt sēklu pārstrādi un uzglabāšanu. 2.4 Organizēt un kontrolēt meža sēklu plantāciju apsaimniekošanu un meža reproduktīvā materiāla ieguvi tajās. 2.5 Plānot, organizēt un kontrolēt stādāmā materiāla ieadzēšanas procesus kokaudzētavās.
3. Plānot, organizēt un kontrolēt mežaudžu kopšanu.	3.1 Izvēlēties jaunaudžu kopšanas metodes. 3.2 Izvēlēties kopšanas paņēmienus. 3.3 Noteikt mežaudzes kopšanas nepieciešamību. 3.4 Kontrolēt kopšanas ciršu izstrādi. 3.5 Veikt audzes parametru un kvalitātes rādītāju mērījumus pēc parauglaukumu metodes. 3.6 Pārzināt un prast pielietot mežsaimniecībā pielietojamos mērinstrumentus.
4. Plānot, organizēt un kontrolēt kokmateriālu sagatavošanu .	4.1. Plānot un organizēt cirsmu izstrādi. 4.2. Noteikt cirsmu izstrādes secību. 4.3. Izvēlēties cirsmu izstrādes tehnoloģiju un sastādīt cirsmu izstrādes tehnoloģiskās kartes. 4.4. Uzmērīt un novērtēt kokmateriālus. 4.5. Pārzināt koksnes tirgu. 4.6. Organizēt pirkšanas - pārdošanas operācijas. 4.7. Analizēt piedāvājumus un pieprasījumus. 4.8. Slēgt produkcijas piegādes līgumus. 4.9. Kontrolēt kokmateriālu sagatavošanu un realizāciju.
5. Pārzināt mežsaimnieciskajos darbos pielietojamās mašīnas, instrumentus, darba rīkus .	5.1. Pārzināt mežsaimniecībā izmantojamus instrumentus un tehniku. 5.2. Plānot atbilstošu mašīnu, instrumentu vai darba rīku izmantošanu 5.3. Plānot un organizēt periodiskās tehniskās apkopes. 5.4. Organizēt remontus.

<p>6. Plānot, organizēt un kontrolēt vidi saudzējošu ražošanas procesu.</p>	<p>6.1. Nodrošināt vidi saudzējošu degvielu, eļļu, smērvielu lietošanu, uzpildīšanu un uzglabāšanu.</p> <p>6.2. Novērtēt meža kaitēkļu, slimību un meža dzīvnieku bojājumus, prognozēt slimību un kaitēkļu tālāko savairošanos.</p> <p>6.3. Plānot un organizēt meža aizsardzības profilaktiskos pasākumus.</p> <p>6.4. Piedalīties mežu sertifikācijas procesā.</p> <p>6.5. Plānot un organizēt vides aizsardzības prasību izpildi un kontrolēt to ievērošanu mežā.</p> <p>6.6. Zināt dabisko meža biotopu un mikroliegumu izdalīšanas kritērijus.</p> <p>6.7. Aprēķināt dabas stihiju, kaitēkļu, slimību un dzīvnieku nodarītos zaudējumus mežam.</p> <p>6.8. Noformēt dokumentus par dabas stihiju, kaitēkļu, slimību un dzīvnieku nodarītiem zaudējumiem mežam.</p>
<p>7. Organizēt un vadīt meža apsardzību.</p>	<p>7.1. Organizēt ugunsdrošības profilaktiskos pasākumus.</p> <p>7.2. Organizēt un vadīt meža ugunsgrēku ierobežošanu un dzēšanu.</p> <p>7.3. Aprēķināt ugunsgrēku nodarītos zaudējumus mežam.</p> <p>7.4. Noformēt dokumentus par ugunsgrēku nodarītiem zaudējumiem mežam.</p> <p>7.5. Atklāt nelikumīgas darbības mežā un noformēt dokumentus par atbildības piemērošanu.</p>
<p>8. Plānot, organizēt un kontrolēt medību saimniecību.</p>	<p>8.1. Veikt medījamo dzīvnieku uzskaiti.</p> <p>8.2. Noteikt nomedīšanas limitus.</p> <p>8.3. Organizēt un kontrolēt medības.</p> <p>8.4. Lietot medību ieročus un rīkus atbilstoši noteikumiem.</p> <p>8.5. Atklāt un novērtēt medību pārkāpumus.</p> <p>8.6. Aizpildīt medību dokumentāciju.</p> <p>8.7. Pazīt un izmantot medībās šķirnes medību suņus.</p> <p>8.8. Novērtēt medību trofejas.</p> <p>8.9. Plānot un organizēt meža dzīvnieku dzīves apstākļu uzlabošanas pasākumus un medību infrastruktūras veidošanu un uzturēšanu.</p>
<p>9. Plānot, organizēt un kontrolēt drošu darba vidi atbilstoši normatīvo aktu prasībām.</p>	<p>9.1. Veidot darba aizsardzības organizatorisko struktūru.</p> <p>9.2. Organizēt darba vides riska novērtēšanu un darba vides iekšējo uzraudzību</p> <p>9.3. Plānot, organizēt un nodrošināt nodarbināto:</p> <p>9.3.1. instruktāžas darba aizsardzībā,</p> <p>9.3.2. obligātās veselības pārbaudes un vakcināciju,</p>

	<p>9.3.3. individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu darba vietās,</p> <p>9.3.4. piedalīšanos darba vides riska noteikšanā.</p> <p>9.4. Organizēt un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību.</p> <p>9.5. Kontrolēt ražošanas apstākļu atbilstību darba aizsardzības prasībām.</p>
10. Plānot un organizēt mežsaimniecisko infrastruktūru.	<p>10.1 Plānot un organizēt meža meliorācijas darbus.</p> <p>10.2 Plānot un organizēt meža ceļu būvi.</p> <p>10.3 Plānot un organizēt meža ceļu un meliorācijas sistēmu uzturēšanu.</p>
11. Kārtot un kontrolēt finansu un grāmatvedības jautājumus.	<p>11.1 Analizēt uzņēmuma gada pārskatu.</p> <p>11.2 Izveidot uzņēmuma dokumentu aprites shēmu.</p> <p>11.3 Novērtēt uzņēmuma saimnieciskās darbības finansu pārskatus pēc grāmatvedības datiem.</p> <p>11.4 Veikt ekonomisko analīzi.</p> <p>11.5 Kontrolēt finansu un grāmatvedības jautājumus.</p>
12. Vadīt mežsaimniecības uzņēmumu vai tā struktūrvienību	<p>12.1 Pārzināt uzņēmuma plānošanu</p> <p>12.2 Izstrādāt uzņēmuma biznesa plānu</p> <p>12.3 Organizēt un vadīt uzņēmuma vai tā struktūrvienības personāla darbību.</p> <p>12.4 Sastādīt uzņēmuma ieņēmumu un izmaksu prognozes kārtējam periodam.</p> <p>12.5 Plānot un organizēt savlaicīgu darbu izpildi.</p> <p>12.6 Plānot un organizēt racionālu darba laika izmantošanu, veikt tās kontroli.</p> <p>12.7 Veikt izpildīto darbu, materiālu un citu resursu uzskaiti un kontroli.</p> <p>12.8 Sastādīt kalkulācijas.</p> <p>12.9 Plānot un organizēt nepieciešamo materiālu, instrumentu, tehnikas iegādi.</p> <p>12.10 Noformēt ar ražošanas procesu saistīto dokumentāciju.</p> <p>12.11 Gatavot pārskatus.</p>
13. Iegūt, izmantot un analizēt informāciju.	<p>13.1. Apkopot un analizēt informāciju.</p> <p>13.2. Sniegt ieteikumus.</p> <p>13.3. Ieviest jaunāko tehniku un jaunākās tehnoloģijas.</p> <p>13.4. Novērtēt tehnoloģijas ieviešanas rezultātus.</p> <p>13.5. Salīdzināt rezultātus ar radniecīgiem uzņēmumiem.</p>
14. Pilnveidot kvalifikāciju.	<p>14.1. Apgūt svešvalodas profesionālās literatūras lasīšanai un lietošanai.</p> <p>14.2. Lasīt un pielietot tehniski normatīvo dokumentāciju.</p>

	14.3. Lasīt profesionālo un izziņu literatūru. 14.4. Izmantot biroja tehniku. 14.5. Piedalītiesursos un semināros.
--	--

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie - darbs veicams patstāvīgi, jāvada 1.,2., 3., 4. kvalifikācijas līmeņa profesijās nodarbināto darbs.
- Fizikālie – darbs pakļauts tiešai klimatisko apstākļu ietekmei.
- Bioloģiskie - iespējama saskarsme ar indīgiem un alerģiskiem augiem, slimiem meža dzīvniekiem, čūskām, ērcēm u.c.
- Ķīmiskie - iespējama saskarsme ar degvielām, eļļām, izplūdes gāzēm, ķīmiskiem augu aizsardzības līdzekļiem.

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

- Nepieciešamas autovadītāja tiesības.

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Plānot, organizēt un kontrolēt meža selekcijas un kokaudzētavas darbus. • Plānot, organizēt un kontrolēt meža apsaimniekošanas darba paņēmienus un tehnoloģijas • Pārzināt mežsaimniecībā izmantojamās mašīnas, mehānismus, darba rīkus un to remontu • Pārzināt meža ekoloģiju un tipoloģiju • Pielietot augu un dzīvnieku klasifikāciju un sistemātiku • Plānot, organizēt un kontrolēt medību saimniecību. • Novērtēt medību trofejas. • Izprast meža ekosistēmas veidošanās principus • Plānot un organizēt meža meliorācijas darbus. • Plānot un organizēt meža ceļu būvi un uzturēšanu. • Plānot tehnoloģiskos procesus. • Sastādīt meža kartes un skices. • Organizēt mežaudžu inventarizāciju un meža novērtēšanu. • Veikt ekonomiskās analīzes. • Definēt stratēģiskos mērķus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pārzināt vides un darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā. • Plānot un organizēt meža komplekso izmantošanu. • Organizēt un uzraudzīt meža ugunsgrēku dzēšanas darbus. • Pārzināt jaunāko informāciju par mežsaimniecību un mežizstrādi. • Pārzināt koksnes tirgu. • Prast sastādīt biznesa plānu un tāmes. • Uzturēt prasības tiesā par meža likumdošanas pārkāpumiem. • Izvēlēties racionālāko tehniku un tehnoloģiju 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikēties (verbāli/rakstiski) • Sadarboties ar klientiem. • Risināt problēmas. • Pārzināt uzvedības ētikas principus un kritērijus. • Veidot darba attiecības • Vadīt un informēt padotos. • Veidot komandu. • Plānot savu un padoto darbu. • Sagatavot informāciju (verbāli/rakstiski). • Analizēt informāciju. • Uzņemties atbildību. • Lietot biroja tehniku.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	priekšstats	izpratne	pielietošana
Vispārīgās zināšanas			
Latviešu valoda			
Svešvaloda (angļu/vācu/ krievu)			
Matemātika			
Fizika			
Ķīmija			
Tehniskā grafika			
Saskarsmes mācība			
Uzņēmējdarbība			
Grāmatvedība			
Speciālās zināšanas			
Meža ekoloģija			
Mērniecība			
Koksnes mācība un prečzinība			
Informātika un nozares informātika			
Meža likumdošana un tiesību pamati			
Darba aizsardzība			
Mežsaimniecības ekonomika			
Meža selekcija			
Meža atjaunošana			
Meža kokaudzētavas			
Meža aizsardzība			
Meža meteoroloģija un piroloģija			
Meža blakusizmantošana			
Vides aizsardzība			
Mežkopība			
Meža taksācija			
Meža botānika			
Augu fizioloģija			
Dendroloģija			
Meža augsnes			
Meža darbu mehānizācija			
Meža apsaimniekošana			
Medību saimniecība			
Meža izmantošana			
Mežierīcība			
Ainavu veidošana			
Sugu un biotopu aizsardzība			
Motorinstrumenti			
Meža tehnika			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Dace Pelēce - Rīgas Domes Īpašuma departamenta Meža pārvaldes Daugavas mežniecība, mežsargs;
- Andris Jurevskis - VAS "LVM" Darba aizsardzības un ugunsdrošības speciālists;
- Andrejs Cunskis - Latvijas mežizstrādātāju savienība, prezidents;
- Rudīte Kuške - Valsts meža dienests, daļas vadītāja vietniece.

Profesijas standarta eksperti:

- Rita Benta - Valsts Meža Dienests, Mežsaimniecības un meža resursu daļas vadītāja;
- Jānis Mārciņš - Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācija, izpilddirektors;
- Gunārs Dišlers - Valsts Meža Dienests, Ogres VM, virsmežzinis.

Konsultanti:

- Ilze Silamiķe - ZM Meža politikas departaments, direktora vietniece;
- Liene Ģērmāne - ZM Meža politikas departamenta stratēģijas nodaļa, vecākā referente.